

Tica Font

“Les dones som víctimes de les guerres i volem protagonisme en la lluita contra elles”

Aquest any se’n compleixen quinze de l’aprovació per part de Nacions Unides de la resolució 1325, que incorporava la perspectiva de gènere en els processos de pau i consolidació de la seguretat.

Rectificava així l’oblit d’aquesta qüestió en la Declaració Universal dels Drets Humans, del 1948.

Coincidint amb aquest aniversari, l’Institut Català Internacional per la Pau (ICIP) va organitzar, el dimarts 3 de novembre, amb el suport de l’Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament, una jornada internacional sobre “Dones, Pau i Seguretat”.

La conferència inaugural la va fer l’activista líbia Alaa Murabit, de l’organització “Le veu de les dones líbies” i hi van participar destacades activistes del nostre país i d’altres com Colòmbia, Uganda o Bòsnia Herzegovina.

Si ens hagués d'oferir, de comentar unes conclusions de la jornada "Dones, Pau i Seguretat" ¿què ens diria, què ens explicaria?

Vam mostrar sentiments oposats. Quan es va aprovar la resolució 1325, el 2000, la majoria d'organitzacions de dones van tenir una gran alegria, perquè consideraven que, per primera vegada, els problemes de les dones, l'agenda de les dones, es reconeixia a nivell internacional. Era un reconeixement no només del paper de víctimes de les guerres sinó el protagonisme que tenim en intentar superar-les.

Passada aquesta alegria i després de quinze anys, hem de lamentar l'escassa implementació de la resolució. Alguns països han fet plans d'acció però no els doten pressupostàriament i no actuen. I, a vegades, quan actuen no han canviat el xip. Continuen sent plans on són els homes els qui es desplacen o decideixen com actuar als països en guerra. Moltes dones es queixaven a la Jornada que la resolució la llegeixen diferent els homes i les dones. Això genera insatisfacció en el resultat de la seva aplicació durant aquests 15 anys.

Els únics que se l'han pres seriosament han estat els militars i els exèrcits. Hi ha més dones militars i més dones participant en les missions internacionals. Entre un 9% i un 10% de dones participen en aquestes missions militars. L'experiència ens diu, però, que a les taules de negociació de pau des del 2.000 fins ara les dones continuen sense participar-hi.

A aquestes negociacions de pau hi veiem molt poques dones

D'això es queixen. En la realitat, quan hi ha una guerra, solen les dones qui, a nivell local, juguen un paper important en la prevenció i la negociació. Quan al camp es treballa per buscar aliments, per sobreviure són elles les qui demanen als grups armats que no les agredeixin. I són elles les que s'enfronten a aquests grups perquè no s'emportin els seus fills, ja que són els únics que poden fer que la família tiri endavant. Tothom reconeix que l'essència de la construcció de pau a nivell local la tenen elles, però quan es tracta de parlar-ne els homes ja no les consideren. Com si no tinguessin elements a aportar, experiència o necessitats. Elles saben allò que volen, tenen la seva taula de reivindicació de la pau, però no són escoltades, no participen. Continuen sent espais només per homes.

Destacaria alguna de les aportacions a la Jornada?

Em va impressionar la joventut i l'energia de la líbia Alaa Murabit, però potser destacaria la intervenció de la ugandesa Ruth Ochieng. Porta mitja vida treballant amb les dones. Considera que s'ha d'abandonar el llenguatge internacional de Nacions Unides i tornar al llenguatge de dones que demanen allò que necessiten en els moments de guerra. Que si els estats fan una taula de negociació de pau, les dones han de fer cent, mil taules de negociació de pau, a partir de les comunitats de base i anar construint la pau que volen.

Al document de presentació de la Jornada es llegeix que, després de 15 anys d'aprovació de la resolució 1325, s'han fet avenços però queda molta feina per fer. Amb quina part de l'anàlisi ens hem de quedar. Satisfacció pel camí recorregut o insatisfacció pel que encara queda per fer?

A la Jornada hi havia insatisfacció, però no paralitzant. La sensació és que vam reaccionar de forma massa eufòrica ara fa 15 anys. Vam celebrar-ho massa, pensant que enseguida tindríem un protagonisme important. Ens hem adonat que no ha estat així. Cal seguir treballant sense perdre l'esperit combatiu que les dones han tingut sempre. Hem de continuar acarant noves estratègies. Si hem comprovat que la majoria d'estaments estan regits per homes i no deixen espais a les homes, anem nosaltres a crear els nostres propis espais i aconseguirem que les nostres propostes siguin escoltades.

Una de les conclusions de la Jornada és que les dones porten molts anys lluitant contra la guerra i que pel que no estem és per adoptar una visió de gènere de la guerra.